

# Siikalatvan varhaiskasvatuksen kriisisuunnitelma

## Saatteeksi

Tämän kriisisuunnitelman tavoitteena on tukea varhaiskasvatuspalvelujen valmiutta kriisitilanteissa. Kriisistä puhutaan yleensä silloin, kun ihminen on joutunut elämäntilanteeseen, jonka hallitsemiseen ja käsittelemiseen hänen aikaisemmat kokemuksensa ja keinonsa ei riitä. Tällaisia tilanteita voivat olla esim. varhaiskasvatuksen työntekijöiden, lasten, lasten vanhempien tai muiden läheisten ihmisten joutuminen äkilliseen onnettomuuteen tai uhkaavaan tilanteeseen varhaiskasvatuksessa tai sen ulkopuolella tai kuoleman kohtaaminen.

Henkilökuntaa perehdytetään kriisityöhön, jonka tarkoituksena on tukea kriisissä olevan henkilön kykyä selviytyä ja säilyttää toimintakyky vaikeassa tilanteessa. Toiminta tapahtuu eri yhteistyötahojen ja lasten vanhempien kanssa yhteistyössä.

## Sisällysluettelo

1. Tärkeät puhelinnumerot
2. Kriisiryhmät
3. Toimintamalleja erilaisiin kriisitilanteisiin
  - 3.1. Onnettomuus päivähoidossa
  - 3.2. Lapsen kuolema
  - 3.3. Työntekijän kuolema
  - 3.4. Lapsen lähiomaisen kuolema
  - 3.5. Pommiuhkaus päivähoidossa
  - 3.6. Murto päiväkodin tiloihin
  - 3.7. Onnettomuus tai sen uhka koulun ulkopuolella
  - 3.8. Lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö
  - 3.9. Häiriintyneen henkilön kohtaaminen ja poistaminen päiväkodista
  - 3.10. Väkivaltaisen henkilön kohtaaminen
  - 3.11. Työntekijän ja vanhemman kriisiytynyt yhteistyö
4. Yleistä kriisistä, sen etenemisestä ja auttajan roolista
  - 4.1. Mikä on kriisi?
  - 4.2. Traumaattisen kriisin vaiheet
5. Kriisien ennaltaehkäisy
  - 5.1. Hyvä ilmapiiri
  - 5.2. Varhainen puuttuminen
  - 5.3. Moniammatillisten ryhmien toiminta varhaiskasvatuksessa
  - 5.4. Tiedottaminen ja perehdyttäminen
6. Avuksi kriisitilanteita kohtaavalle/ selviytymisen tukeminen
  - 6.1. Hätäensiapuohje
  - 6.2. Tiedottaminen kriisitilanteessa
  - 6.3. Alueellisten päivähoidon omien kriisiryhmien toiminta
  - 6.4. Sosiaali- ja terveyspalvelualueen kriisiryhmä (jälkipuintiryhmä)
7. Toimenpiteet kriisivalmiuden ylläpitämiseksi
8. Kirjallisuutta

## 1. Tärkeät puhelinnumerot

|                                      |                                        |
|--------------------------------------|----------------------------------------|
| Yleinen hätänumero                   | 112                                    |
| Terveyskeskuspäivystys               | (08) 452 700                           |
| Myrkytystietokeskus HUS              | (09) 471 977                           |
| Hammaslääkäri                        | (08) 452 710                           |
| Sosiaalityöntekijä/ohjaaja           | 044 759 1757, 044 759 1831(Siikalatva) |
| Sosiaalitoimisto                     | 044 7591 280                           |
| Kriisiryhmä (sote)                   | 044 7591 836                           |
| Taksi (kela)                         | 010 086 500                            |
| Tekninen päivystys                   | 044 511 8246, 044 511 8438             |
| Työsuojelupäällikkö                  | 044 511 8430                           |
| Terveystarkastaja                    | 044 759 1783, 044 759 1784             |
| Varhaiskasvatuksen johtaja           | 044 511 8226                           |
| Päiväkodinjohtaja Kestilä, Pulkila   | 044 511 8336                           |
| Päiväkodinjohtaja Rantsila, Piippola | 044 511 8647                           |
| Sivistysjohtaja                      | 044 511 8644                           |
| Kunnan keskus                        | 044 511 8411                           |

## 2. Kriisiryhmät

**Varhaiskasvatuksessa on alueelliset kriisiryhmät**, joissa toimivat ne työntekijät, joille alue normaalioloissakin kuuluu ja joilla on mahdollisuus kokoontua muutaman tunnin sisällä tapahtumasta. Varhaiskasvatuksen kriisiryhmän päätehtävänä on organisoida toiminta kriisitilanteessa. Jokaisessa kyläkeskuksessa (Kestilä, Piippola, Pulkila, Rantsila) on valmius koota oma ryhmänsä.

Varhaiskasvatuksen kriisiryhmään kuuluvat:  
varhaiskasvatuksen johtaja,  
päiväkodin johtaja,  
lastenneuvolan terveydenhoitaja  
sosiaalityöntekijä / sosiaaliohjaaja

### Sosiaali- ja kriisipäivystyksen uudet yhteystiedot

Puhelinnumero: 044 703 6235. Sähköposti: [sosiaalipaivystys@pohde.fi](mailto:sosiaalipaivystys@pohde.fi).

Sosiaali- ja kriisipäivystyksen tavoittaa nyt yhtenäisestä puhelinnumerosta ja sähköpostista koko Pohteen alueella. Pohteen sosiaali- ja kriisipäivystys on avoinna 24/7.

Kriisiapu on tarkoitettu äkillisesti traumaattisen tapahtuman kohdanneille. Kriisi voi olla esimerkiksi vakava onnettomuus, läheisen itsemurha tai väkivallan uhriksi joutuminen.

### **3. Toimintamalleja erilaisiin kriisitilanteisiin**

Tämä kappale sisältää perustoimintamalleja erilaisiin äkillisiin kriisitilanteisiin.

#### **3.1. Onnettomuus varhaiskasvatuksessa**

- hälytä ambulanssi puh. 112!
- jokaisella on velvollisuus auttaa
- aloita ensiapu!
- ilmoita päiväkodinjohtajalle/varhaiskasvatusjohtajalle → tieto kriisiryhmälle → tieto henkilökunnalle
- vie lapset pois onnettomuuspaikalta
- huolehdi, että lasten kanssa on joku aikuinen
- ilmoita huoltajille mahdollisimman pian
- käsittele asia lasten kanssa
- lähetä kirjallinen viesti koteihin tapahtuneesta/päiväkodinjohtaja/varhaiskasvatusjohtaja
- jatka asian jälkipuintia henkilökunnan kanssa
- seuraa lasten vointia

#### **3.2. Lapsen kuolema**

- lapsen kuolemasta ilmoittaa perheelle pappi, poliisi tai sairaala
- tiedon saanut työntekijä informoi esimiestä
- päiväkodinjohtaja/varhaiskasvatusjohtaja informoi henkilökuntaa
- perheen toivomuksia koteihin tiedottamisesta kunnioitetaan
- kuolemasta keskustellaan lasten ikätason mukaisesti
- omaisia muistetaan
- lasten vointia seurataan ja annetaan mahdollisuus käsitellä asiaa; lapsi käsittelee asiaa kehitystasonsa mukaisesti (yhteistyö vanhempien kanssa!)
- järjestetään henkilökunnalle mahdollisuus jälkipuintiin

#### **3.3. Työntekijän kuolema**

- päiväkodinjohtaja/varhaiskasvatusjohtaja informoi henkilökuntaa
- lapsiryhmien omat aikuiset keskustelevat lasten kanssa
- järjestään henkilökunnalle mahdollisuus jälkipuintiin
- omaisia muistetaan
- vainajaa kunnioitetaan
  - liputtamalla
  - järjestämällä hiljainen hetki
  - osallistumalla omaisten toivoessa hautajaisiin
- lasten vointia seurataan ja annetaan mahdollisuus käsitellä asiaa; lapsi käsittelee asiaa kehitystasonsa mukaisesti (yhteistyö vanhempien kanssa!)

### 3.4. Lapsen lähiomaisen kuolema

- tiedon saatuaan päiväkodinjohtaja/varhaiskasvatusjohtaja informoi henkilökuntaa
- päivähoidonjohtaja/varhaiskasvatusjohtaja selvittää, saako asiasta kertoa muille lapsille (perustele kertomisen edut; tarkoitus ei ole käsitellä perheen yksityisasiota vaan tehdä ryhmässä tilaa lapsen surulle ja kokemukselle siten, että hänellä on yhteisön ymmärrys ja tuki voimavarana
- henkilökunta ohjaa lapsia kohtaamaan surutyötä tekevän toverin
- omaisia muistetaan
- surutyötä tekevän lapsen hyvinvointia seurataan ja annetaan mahdollisuus käsitellä asiaa; lapsi käsittelee asiaa kehitystasonsa mukaisesti (yhteistyö vanhempien/hoitajien kanssa!)

### 3.5. Pommiuhkaus varhaiskasvatuksessa

- pommiuhasta ilmoitetaan välittömästi poliisille
- lapset ja työntekijät ohjataan ulos *päiväkotirakennuksesta*
- toimitaan poliisin antamien ohjeiden mukaan

Pommiuhkauksiin on aina suhtauduttava vakavasti, vaikka ne saattavatkin osoittautua aiheettomaksi.

### 3.6. Murto varhaiskasvatusyksikön tiloihin

- sisälle ei saa mennä yksin eikä hoitolasten kanssa ennen kuin tilat on tarkistettu (murtautuja voi olla vielä sisällä)
- hälytys tehdään välittömästi saatavilla olevasta puhelimesta
- tilojen tarkistuksen jälkeen sisällä oleskelu rajataan mahdollisimman pieneen osaan, jotta ei sotketa mahdollisia rikoksen jälkiä

### 3.7. Onnettomuus tai sen uhka koulun ulkopuolella

- päiväkodinjohtaja/varhaiskasvatusjohtaja ottaa selville tosiasiat ja informoi henkilökunnan
- järjestetään yhteinen arviointikeskustelu tilanteesta
- annetaan tietoa kotiin tapahtuneesta ja mahdollisista lasten reaktioista

### 3.8. Lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö

- varhaiskasvatuksen alueellinen kriisiryhmä kokoontuu tiedon saatuaan
- asiasta tehdään lastensuojeluilmoitus sekä edelleen sosiaalityöntekijän kanssa ilmoitus poliisille
- kiireellisissä tapauksissa ilmoitus tehdään suoraan poliisille
- epäilylle hyväksikäyttäjälle ei anneta tietoa
- pääsääntöisesti lapsen huoltajille ilmoittamisesta on hyvä keskustella poliisin kanssa

### 3.9. Häiriintyneen henkilön kohtaaminen ja poistaminen varhaiskasvatuksen yksiköstä

- poista lapset paikalta
- pyydä itsellesi toinen aikuinen avuksi
- huolehdi poistumistie itsellesi vapaaksi
- pyydä tiukasti poistumaan paikasta, joka on tarkoitettu lasten hoitoon
- pyydä tarvittaessa poliisi paikalle, mikäli poistumiskehoitus ei auta
- henkilön poistuttua, tee kuitenkin aina ilmoitus poliisille

### 3.10. Väkivaltaisen henkilön kohtaaminen

- Älä vähättele hyökkääjää tai tilanteen uhkaavuutta.
- Pysy rauhallisena ja asiallisena. Pyri poistumaan tilanteesta.
- Jätä turvallisuusväli siten, että näet vastapuolen kädet. Seiso sivuttain.
- Puhu selkeästi, säilytä tyyni olemus ja äänensävy. Älä näytä, että pelkää. Myötäile vastapuolen puhetta. voit myös kysyä, mistä vastapuoli on vihainen.
- Jos et pääse poistumaan tilanteesta tai tilanne on yhteistilassa, kutsu apuun mahdollisimman monta työntekijää.
- Liiku rauhallisesti, kerro, mitä teet, varmista että se sopii vastapuolelle.

Väkivaltatilanteissa tulee aina ottaa yhteys poliisiin.

### 3.11. Työntekijän ja vanhemman kriisiytynyt yhteistyö

Yleisiä ohjeita

- Älä mene kiihtyneenä neuvotteluun vanhempien kanssa. Käytä esimiehen ja muun kasvatus- ja hoitohenkilöstön apua purkaaksesi tunnelataustasi ennen vanhempien tapaamista. Kunnioita lapsen vanhempia ja osoita ymmärrystä, vaikka olisitkin asioista eri mieltä.

Kun vanhempi arvostelee sinua

- kuuntele keskeyttämättä mitä hänellä on sanottavana
- tarkenna kysymyksillä sinulle epäselvät asiat
- osoita ymmärrystä ja sano ääneen mistä olet samaa mieltä
- pyydä anteeksi tarvittaessa
- kerro selkeästi ja asiallisesti faktat, oma käsityksesi tapahtumasta
- sovi jatkotoimenpiteet esim. kysy vanhempien mielipide ketä tarvitaan mukaan mahdolliseen uuteen neuvotteluun
- kiitä vanhempaa asian esille ottamisesta tai kiinnostuksesta lapsen asioihin
- käsittele asia esimieheni ja/tai muun kasvatus- ja hoitohenkilöstön kanssa

Kun vanhempi nimittelee ja uhkailee

- asiatonta käyttäytymistä ei tarvitse kuunnella!
- lopeta keskustelu sanomalla esim. ”Palataan tähän asiaan, kun pystymme keskustelemaan rauhallisesti”.
- anna tilaisuus asiallisesti keskustelemiseen myöhemmin

Vaikeimmat tilanteet tulee hoitaa työparin kanssa!

## 4. Yleistä kriisistä, sen etenemisestä ja auttajan roolista

### 4.1. Mikä on kriisi?

Kriisistä puhutaan yleensä silloin, kun ihminen on joutunut elämäntilanteeseen, jossa hänen aikaisemmat kokemuksensa ja keinonsa eivät riitä uuden tilanteen ymmärtämiseen ja sen psyykkiseen hallitsemiseen.

Traumaattiset kriisit aiheutuvat äkillisestä, odottamattomasta ja epätavallisen voimakkaasta tapahtumasta. Traumaattinen kriisi jakaa elämän kahtia - on elämä ennen sitä ja elämä sen jälkeen. Traumalla tarkoitetaan paitsi varsinaista traumaattista tapahtumaa, myös tapahtuman vammauttavaa vaikutusta ihmisen psyykeen. Trauma voi syntyä myös pitkän ajan kuluessa koettujen vaurioittavien kokemusten seurauksena (esim. seksuaalinen hyväksikäyttö tai perheväkivalta).

### 4.2. Traumaattisen kriisin vaiheet

Jokainen kriisitilanne on ainutlaatuinen henkilökohtainen kokemus. Kriisin psyykkisissä reaktioissa voidaan kuitenkin erottaa erilaisia vaiheita, joilla on yhteisiä piirteitä kriisin aiheuttajasta ja kokijasta riippumatta. On tärkeä tiedostaa, että kriisireaktiot ovat normaaleja reaktioita ylivoimaisiin tilanteisiin.

Traumaattisen kriisin vaiheet:

#### 1. Shokkivaihe "Ei voi olla totta!"

Shokkivaihe saattaa kestää muutamista hetkistä muutamaan vuorokauteen. Tällöin ihminen

- ei kykene käsittämään tapahtunutta ja jopa kieltää sen
- käyttäytyy poikkeavasti tai tilanteeseen sopimattomasti
- ei ehkä jälkepäin muista tämän vaiheen tapahtumia (ei myöskään annettuja ohjeita)

Auttajan tehtävä: tärkeintä on luoda turvallinen ilmapiiri. Lähellä oleminen ja koskettaminen saattaa rauhoittaa. Uhria ei saa jättää yksin. Hänen on annettava puhua tuntemuksistaan rauhassa. Auttajan tehtävä on kuunnella ja vastata totuudenmukaisesti kysymyksiin. Kaikki reaktiot pitää ymmärtää ja hyväksyä.

#### 2. Reaktiovaihe "Mitä tapahtui?"

Reaktiovaihe voi olla muutaman viikon tai muutaman kuukauden mittainen.

Reaktiovaiheessa

- ihminen yrittää saada käsitystä tapahtuneesta: miksi ja miten kaikki tapahtui
- henkiset puolustuskeinot alkavat toimia paremmin ja tapahtuman kieltäminen vähenee
- ihmisellä voi olla erilaisia fyysisiä oireita, ahdistuneisuutta, masennusoireita (itkuisuus, vetäytyminen, syyllisyydentunteet, ruokahaluttomuus, univaikeudet), vihamielisyyttä, mm. toisten syyllistämistä sekä tunteiden peittämistä ja näennäistä tilanteen hallintaa

Auttajan tehtävä: Kuunnella ja vastata totuudenmukaisesti. Uhrin on tärkeä päästä kuvaamaan tapahtumien kulkua aikajärjestyksessä. Muutoin hänen mieleensä jää vain epämiellyttäviä, sekavia välähdyksiä tapahtuneesta. Aggressio on luonnollista. Itkeminen saattaa auttaa. Ks. 7.3 Jälkipuinti.

3. Käsittelyvaihe "Miten tästä selviää?"

Käsittelyvaihe kestää muutamista kuukausista vuoteen. Tällöin

- tapahtumat hyväksytään
- siihen ja menneeseen elämäntilanteeseen keskittyminen vähenee
- oireet ja tuntemukset vähenevät

Auttajan tehtävä: Tärkein apu on henkinen tuki; keskustella ja kuunnella aktiivisesti.

Asennoitumisen tulee olla positiivinen ja kannustava. Käsitleminen merkitsee sanojen antamista tunteille. Tunteet eivät saa jäädä päällimmäisiksi mieleen, vaan ne pitäisi jakaa ja ymmärtää. Jos uhri ei saa tarvitsemaansa tukea kriisin eri vaiheissa, seurauksena voi olla ns. posttraumaattinen stressihäiriö (traumaperäinen stressireaktio), joka heikentää toimintakykyä ja elämisen laatua.

Käsitlemättä jäänyt mieltä järkyttänyt tapahtuma voi jäädä mieleen kytämään aiheuttaen painajaisia, unettomuutta, masennusta, psykosomaattisia oireita, oppimisvaikeuksia ja jopa työkyvyttömyyttä. Tällöin tarvitaan ammattiauttajaa.

4. Uudelleen suuntautumisen vaihe "Elämä voittaa!"

Uudelleen suuntautumisen vaiheessa tapahtuu lopullinen toipuminen. Ihminen on kyennyt käsitlemään tapahtuneen siten, että se ei enää rajoita elämää. Järkkynyt perusluottamus palautuu vähitellen ja toiveiden pettämisen aiheuttamat tunteet pystytään työstämään.

Eri kriisivaiheiden jälkeen ihmisen on vielä käytävä läpi normaalin surutyön vaiheet ennen kuin lopullinen toipuminen ja eheytyminen saavutetaan.

Surutyö

- eläviä muistikuvia menetetystä henkilöstä
- lohduttavien muistojen hakeminen
- halu puhua menetetystä henkilöstä
- lohduttavien unien näkeminen
- surun, kaipauksen, masennuksen tunteet



## **5. Kriisien ennaltaehkäisy**

Jokainen työntekijä on velvollinen ilmoittamaan havaitsemistaan puutteista/riskeistä ja vaaratilanteista, joita työympäristössään havaitsee. Turvallisuusohjeita on ehdottomasti noudatettava.

### **5.1. Hyvä ilmapiiri**

Myönteinen ja turvallinen ilmapiiri yhteisössä auttaa sen jäseniä selviämään elämän vaikeista tilanteista. Myönteisen ja turvallisen ilmapiirin syntymiseen myötävaikuttavia tekijöitä ovat

- hyvin tiedotetut selkeät säännöt, joista pidetään kiinni
- avoin keskusteleva ilmapiiri
- tiivis yhteistyö vanhempien kanssa
- mutkaton yhteistyö muiden toimijoiden kanssa
- välitön puuttuminen kiusaamiseen
- toimiva oppilashuoltotyö
- henkilöstön ohjaaminen ja kouluttaminen

### **5.2. Varhainen puuttuminen**

Lapsen ja perheen vaikeissa elämäntilanteissa tulee rohkeasti ja mahdollisimman varhain tarjota apua. Lapsen edun perusteella varhaiskasvatushenkilöstöllä on tähän lain mukainen velvollisuus.

Myös työtovereistaan voi huolehtia, kysymällä heidän vointiaan ja puutumalla asianmukaisesti, mikäli havaitsee, että työtoveri ei selviä tehtävistään kuten ennen. Asioita ei pidä ”lakaista maton alle” vaan vaikeimmatkin asiat tulee tuoda esiin yhteisesti ratkaistaviksi, jos ne haittaavat työn tekemistä, työilmapiiriä ja näin voivat haitata ja vaarantaa lasten turvallisuutta.

### **5.3. Moniammatillisten ryhmien toiminta varhaiskasvatuksessa**

Oppilashuollolla tarkoitetaan lapsen hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa esiopetusyhteisössä. Se on moniammatillista työskentelyä, jonka tarkoituksena on auttaa lapsia tilanteissa, joissa on erilaisia haasteita selviytyä. Myös pienempien lasten osalta tehdään moniammatillista yhteistyötä mm. lasten hyvinvointiryhmissä.

Oppilashuoltoryhmien ja lasten hyvinvointiryhmien työskentelyllä on merkittävä rooli lasten hyvinvoinnin edistämisessä. Moniammatillisesti voidaan tehokkaasti jakaa vastuuta erilaisissa elämäntilanteissa olevien lasten ja perheiden tukemiseksi.

### **5.4. Tiedottaminen ja perehdyttäminen**

Kriisisuunnitelman ja kriisiryhmän olemassaolo ja henkilökunnan kriisivalmiuteen perehdyttäminen antaa heille valmiutta kohdata normaalista poikkeavia tilanteita. Kriisisuunnitelman läpikäyminen vuosittain ja tilanteiden harjoittelu tuo henkilökunnalle itsevarmuutta ja luottamusta kohdata erilaiset tilanteet. Kriisisuunnitelma/turvallisuuskansio pidetään kaikkien ulottuvilla yhteisesti sovituissa paikoissa.

## 6. Avuksi kriisitilanteita kohtaavalle/selviytymisen tukeminen

### 6.1. Hätäensiapuohje

1. Selvitä, mitä on tapahtunut ja arvioi ambulanssin tarve

2. Anna hätäensiapu:

turvaa hengitys ja verenkierto

ehkäise shokki ja tyrehtytä verenvuoto

3. Hälytä apua yleisestä hätänumerosta 112

4. Toimi hätänumerosta saatujen ohjeiden mukaan

Ilmoita vanhemmille mahdollisimman pian, kuitenkin vasta sitten, kun vapaudut ensiavun antamisesta.

### 6.2. Tiedottaminen kriisitilanteessa

Henkilö, joka on saanut tiedon tapahtuneesta, tiedottaa siitä lähiesimiehelle. Jos lähiesimies ei ole paikalla, niin tiedotetaan suoraan päivähoidon johtajalle. **Kokonaisvastuu kuuluu päiväkodinjohtajalle/päivähoidonohjaajalle.**

Aluksi toimintavastuu on aina läsnä olevalla aikuisella. Työntekijän ensisijaisena tehtävänä on kriisitilanteessa huolehtia omasta lapsiryhmästään. Pääsääntö on, ettei missään tilanteessa pidä asettua alttiiksi vaaralle. Tarkoitus on, että tilanteesta poistutaan mahdollisimman nopeasti ja hälytetään apua.

Henkilön, joka on saanut tiedon tapahtuneesta, tulisi selvittää tiedon tapahtumasta saadessaan:

- soittajan henkilöllisyys + mistä numerosta tavoittaa
- mitä, missä ja milloin on tapahtunut
- kuka, ketkä ovat tapahtuman uhrin
- mikä on tilanne juuri nyt
- onko joku muu taho ryhtynyt joihinkin toimenpiteisiin
- onko päivähoitoyksikölle jotain erityisodotuksia toiminnan suhteen

Päiväkodinjohtajan/päivähoidonohjaajan tehtävät:

- kutsuu kriisiryhmän avukseen joko suoraan tai ilmoittamalla päivähoidon johtajalle, joka jatkaa kutsua
- informoi henkilökuntaa tapahtuneesta ja katkaisee huhuilta siivet
- organisoii vanhempien informointia
- on aktiivisesti mukana tukemassa työntekijöiden ja lasten toipumista
- pysyy henkilöstön ja vanhempien tavoitettavissa kriisin aikana
- hoitaa tarvittaessa yhteydet muihin viranomaisiin kuten poliisiin ellei toisin sovita
- hoitaa tarvittaessa yhteydet lehdistöön, ellei toisin sovita

### **6.3. Alueellisten päivähoidon omien kriisiryhmien toiminta**

Päivähoidon alueellisen kriisiryhmän tehtävänä on kriisitilanteessa organisoida avun saantia. Moniammatillisesti kootussa ryhmässä työntekijöillä on tehtävänsä mukaiset vastuualueet ja heidän tehtävänä on huolehtia välittömästä henkisen tuen tarpeista sekä mahdollisista jatkotoimista. Kriisitilanteiden jälkeen ryhmän tehtävänä on arvioida, miten tilanne hoidettiin ja mikä meni hyvin ja missä kohden olisi voinut toimia toisin. Ryhmän tehtävä on muuna aikana pitää kriisisuunnitelma ajan tasalla ja huolehtia omissa työpisteissään henkilöstön ja mahdollisten sijaisten perehdytys kriisisuunnitelmaan sekä velvoittaa koko henkilöstöä kertaamaan kriisivalmiutta osana muuta työsuunnittelua vuosittain.

### **6.4. Sosiaali- ja terveysterveyspalvelualueen kriisiryhmä (jälkipuintiryhmä)**

Psykologinen jälkipuinti on koulutettujen henkilöiden ohjaama ja rakenteeltaan ohjattu ryhmäkokous. Se järjestetään aina kolmen vuorokauden sisällä traumaattisesta tapahtumasta. Silloin ihminen on avoin tapahtuman käsittelylle eivätkä psyykkiset puolustuskeinot estä sitä. Jälkipuinnissa osallistujat saavat jäsentää ajatuksiaan ja tunteitaan.

Jälkipuinnilla yritetään ehkäistä stressireaktioita ja antaa mahdollisuus normaalin surutyön käynnistymiselle. Ryhmäkokouksissa osallistujat saavat sosiaalista tukea ja tietoa mahdollisista kriisin jälkeisistä inhimillisistä reaktioista ja paikoista, joista saa jatkossa apua.

Mikäli psykologista jälkipuintia tarvitaan, otetaan yhteyttä Sosiaali- ja terveysterveyspalvelualueen kriisiryhmään.

## **7. Toimenpiteet kriisivalmiuden ylläpitämiseksi**

Päivähoidon alueellinen kriisiryhmä kokoontuu vähintään kerran vuodessa/syksyllä kriisikansion päivitystä varten. Samalla suunnitellaan tarvittavat ensiapukoulutukset sekä muut kriisien käsittelyyn liittyvät koulutukset tulevalle toimintavuodelle. Työntekijöiden perehdyttämistilanne on tällöin myös syytä käydä läpi, arvioida kriisivalmiutta ylipäänsä sekä sopia toimintakauden aikana pidettävistä harjoituksista.

## **8. Kirjallisuutta**

- Päivähoidon turvallisuussuunnittelu; Olli Saarsalmi (toim.)
- Lapsi ja kriisi –selviytymisen tukeminen; Soili Poijula
- Päivähoidon työsuojelu- ja kehittämisopas; Työturvallisuuskeskus